

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Lingua galega	Código	652G04036	
Titulación	Grao en Logopedia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Ferreiro Fernandez, Manuel	Correo electrónico	manuel.ferreiro@udc.es	
Profesorado	Ferreiro Fernandez, Manuel	Correo electrónico	manuel.ferreiro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introdución xeral á lingua galega: fonética e fonoloxía, morfosintaxe e léxico			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A3	Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolingüística.
A17	Coñecer e realizar a intervención logopédica nos trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe: trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B3	Apreciar as distintas manifestacións da diversidade.
B4	Aprender a aprender.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B17	Saber expresarse en público.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Producir en lingua galega textos orais e escritos con cohesión, coherencia e adecuación, demostrando un profundo coñecemento da lingua estándar.	A3 A31	B2 B4 B5 B7 B9 B17	C1 C7
Recoñecer os problemas na produción e/ou interpretación de sons propios da lingua galega e as interferencias fonéticas.	A3 A17 A32	B2 B4 B5 B7 B8 B9 B12 B13 B22 B23 B24	C1 C3 C4 C6 C7
Coñecer o estándar da lingua galega (fonético, morfosintáctico, lexical), así como as variedades sociais e xeográficas.	A17 A32	B2 B3 B4 B5 B8 B9 B13 B17 B22	C1 C3 C4 C6
Mudar de rexistro dentro da lingua galega segundo as situacións.	A3 A31	B2 B3 B4 B5 B8 B12 B17 B23 B24	C1 C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Introducción xeral	1.1. Introducción histórica: latín, galego-portugués, galego 1.2. A lingua moderna. O estándar actual
2. Fonética e Fonoloxía	2.1. Fonemas e sons 2.2. O sistema vocálico 2.3. O sistema consonántico 2.4. Fonética sintáctica 2.5. Trazos suprasegmentais

3. Cuestións de morfosintaxe	3.1. Estructuras morfolóxicas e sintácticas 3.2. Flexión nominal e flexión verbal 3.3. Os sistemas pronominais 3.4. Variantes morfosintácticas xeográficas e sociais
4. Intodución ao léxico	4.1. O léxico galego 4.2. Semántica lexical 4.3. A formación de palabras

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	15	22.5	37.5
Obradoiro	14	28	42
Lecturas	1	12	13
Traballos tutelados	1	12	13
Proba mixta	1	5	6
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación, desenvolvemento e análise de contidos teóricos e procedementais fundamentais para o alumnado atinxir as competencias e destrezas previstas na materia.
Obradoiro	Nestas sesións, o conxunto do alumnado realizará actividades de diferente tipoloxía destinadas á consolidación dos contidos presentados nas sesións maxistrais, así como das destrezas e das estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia.
Lecturas	Cada estudante deberá facer ao longo do curso unha serie de lecturas obrigatorias que serán seleccionadas e, eventualmente, fornecidas polo profesor.
Traballos tutelados	Cada estudante deberá elaborar un traballo, dirixido polo profesor, escolleito entre un abano temático presentado no inicio do curso. Con este traballo, de que derivará unha presentación oral, preténdese fomentar a aprendizaxe autónoma e o manexo de fontes documentais de diverso tipo.
Proba mixta	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico, exercicios prácticos etc.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Ao lado do labor de titorización realizado no horario de atendimento marcado polo profesorado responsábel da materia, a atención personalizada estará dirixida especialmente para o apoio á realización do "Traballo Tutelado". De maneira xeral, cada estudante asistirá polo menos a unha sesión de atendimento previa á exposición do traballo.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Proba mixta	Constitúe unha proba con elementos diversos, onde serán valoradas cuestións tales como os contidos, a clareza e rigor expositivo e a calidade expresiva.	40
Lecturas	Lectura reflexiva dos materiais bibliográficos indicados polo profesorado.	15
Traballos tutelados	Valorarase fundamentalmente a profundidade e o rigor da pesquisa, a clareza expositiva e a calidade expresiva.	25
Obradoiro	Realización de actividades prácticas e exercicios derivados das sesións maxistrais,	20

Observacións avaliación

Para superar

a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Así mesmo, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliados/instrumentos de avaliación.

O

alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Asemade, todo tipo de actividade ou proba deberá cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación.

O

alumnado con matrícula parcial e/ou dispensa académica deberá realizar e entregar as mesmas probas e exercicios que o restante; se non puider asistir ás titorías, deberá pórse en contacto co profesor a través do correo electrónico.

Na segunda

oportunidade, en xullo, o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior.

A

cualificación de NON PRESENTADO/A será considerada cando o/a alumno/a non asistir ao exame (proba mixta) e/ou cando tiver entregado un número inferior de actividades ao 50%.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Sanmartín Rei, G. (coord.) (2007). Criterios para o uso da lingua. A Coruña: UDC
- Álvarez Blanco, R. / Xove, X. (2002). Gramática da lingua galega. Vigo: Galaxia
- Freixeiro Mato, X. R. (1998-2004). Gramática da lingua galega (4 vols.). Vigo: A Nosa Terra
- Ferreiro, M. (1999-2001). Gramática histórica galega (2 vols.). Santiago: Laiovento
- Hermida Gulías, C. (2005). Gramática práctica (Morfosintaxe). Santiago de Compostela: Sotelo Blanco
- López Viñas, X.L. / Lourenço Módia, C. / Moreda Leirado, M. (2011). Gramática práctica da lingua galega. A Coruña: Baía
- Mariño Paz, R. (1998). Historia da lingua galega. Santiago: Sotelo Blanco
- Monteagudo, H. (1999). Historia social da lingua galega. Vigo: Galaxia
- Martínez Celdrán, E. (2002). Introducción á fonética. O son na comunicación humana. Vigo: Galaxia
- Freixeiro Mato, X. R. (2002). Lingua galega: normalidade e conflito. Santiago de Compostela: Laiovento
- Regueira, X. L. (coord.) (1998). Os sons da lingua. Vigo: Xerais
- Sanmartín Rei, G. (coord.) (2007). Sobre a calidade da nosa lingua. A Coruña: UDC

Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Álvarez Blanco, R. (2003). "Consideracións sobre a metafonía nominal galega", en D. Kremer (ed.) Homenagem a Joseph M. Piel por ocasião do seu 85º aniversario. Tübingen: Instituto da Cultura e Língua Portuguesa / Consello da Cultura Galega - Regueira, X. L. (1999). "Estándar social e variación social da lingua galega", en Álvarez, R. e D. Vilavedra (coords.): Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero Vol. 1: 855-876. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela - González González, M. (1991). "Subsistemas de sibilantes do galego actual", En D. Kremer (ed.) Acte XVIIIème Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes, Université de Trier (vol. 3). Tübingen: Max Niemeyer Verlag - Fernández Rei, F. e C. Hermida Gulías (eds.) (1996). A nosa fala: bloques e áreas lingüísticas do galego. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega - Catford, J. C. (1994). A Practical Introduction to Phonetics. Oxford: Clarendon Press - López Taboada, C. e Mª C. Soto Ares (1995). Así falan os galegos. Fraseoloxía da lingua galega. Aplicación didáctica. A Coruña: Galinova - Instituto da Lingua Galega (1999). Atlas Lingüístico Galego. Vol. 3 Fonética. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza - Rodríguez Sánchez, F. (1998 (1976)). Conflito lingüístico e ideoloxía na Galiza. Santiago de Compostela: Laivento - Fernández Rei, F. (1991). Dialectoloxía da lingua galega. Vigo: Xerais - Portas, M. (1991). Língua e sociedade na Galiza. A Coruña: Bahía Edicións - Hermida Gulías, C. (2003). Ortografía práctica. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco - Freixeiro Mato, X. R. (1996). Os diminutivos en galego. Vigo: A Nosa Terra - Álvarez Blanco, R. (2003). Variedade e diversidade da lingua. Algunhas reflexións sobre cambio, variación e galego estándar. A Coruña: Real Academia Galega
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sociolingüística/652G04044

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías